

Handling 2024 nr 16

Interpellation av Emmyly Bönfors (C) till kommunstyrelsens ordförande angående Förvaltnings AB Framtidens förvärv av byggrätter i Karlastaden

Den 22 januari offentliggjordes att Framtidskoncernen genom sitt dotterbolag Bygga Hem i Göteborg AB förvärvar 151 000 kvadratmeter byggrätter i Karlastaden för cirka 1 miljard kronor. Det utgör en majoritet av all den mark som ska bebyggas i Karlastaden. Syftet är att bygga 300–400 hyres- och bostadsrätter. I avtalet finns en ensidig optionsklausul där de säljande kan köpa tillbaka majoriteten av de förvärvade byggrätterna, vilket Framtidens VD uppger i en kommentar att han förväntar sig att säljarna gör. Upplägget fungerar i praktiken som ett slags banklån eller tillfällig kapitalinjektion till privata aktörer med byggrätterna som risk.

Enligt kommunallagen får kommuner inte rikta individuellt stöd till enskilda näringsidkare om det inte finns synnerliga skäl för det. Vidare anger kommunallagen att helägda kommunala bolag är tvingade att ha bolagsordningar som anger att fullmäktige får ta ställning till sådana beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt innan de fattas.

Enligt Framtidens ägardirektiv 2 kap § 18 ska ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt i god tid lämnas till kommunfullmäktige för ställningstagande. Bolagets styrelse ansvarar för att värdera om ett ärende är av principiell beskaffenhet eller ej. Om tveksamhet uppstår om frågan är av sådan beskaffenhet att kommunfullmäktiges ställningstagande ska inhämtas, ska Stadshus AB tillfrågas. Under § 20 anges exempel på frågor där kommunfullmäktiges ställningstagande skall inhämtas. Där framgår att följande beslut behöver föregås av kommunfullmäktiges ställningstagande.

- Förvärv eller försäljning av fastighet av sådan omfattning att det påverkar bolagets långsiktiga ekonomi, oavsett om säljare/köpare är annat bolag i staden eller inte.
- Strategiska investeringar som innebär ny inriktning för bolaget eller start av verksamhet inom nytt affärs- eller verksamhetsområde.
- Beslut som väsentligt påverkar bolagets, koncernens eller stadens ekonomi eller medför annan risk (till exempel större investeringar eller avyttringar av tillgångar).

Det finns ingenting i vare sig kommunallagen eller Framtidens ägardirektiv som ger stöd för att affärshemligheter eller sekretess är giltiga skäl att undgå inhämtandet av kommunfullmäktiges ställningstagande, om beslutet är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt. En affär som både är av principiell beskaffenhet och inte anses lämplig att hanteras av kommunfullmäktige, är en affär som inte är möjlig att genomföra för ett helägt kommunalt bolag. Det är en väsentlig och viktig skillnad mellan ett kommunalt och privat bolag.

Enligt Sveriges Kommuner och Regioners God revisionssed anses styrelsebeslut som varit av principiell beskaffenhet eller annars större vikt som *Obehörigt beslutsfattande*, vilket innefattas i en av de grunder där revisionen kan rikta anmärkning eller avstyrka styrelsens ansvarsfrihet.

Frågor till kommunstyrelsens ordförande:

1. Anser du att Framtidens styrelse gjorde en korrekt bedömning att denna affär inte är av principiell beskaffenhet eller annars större vikt samt att det inte råder någon tveksamhet om detta?
2. Ser du några risker att kommunens förtroende från allmänheten skadas om stora investeringsbeslut inte fattas av kommunfullmäktige?
3. Ser du risker att Göteborgs stad genom affären genomför ett individuellt riktat stöd till enskilda näringsidkare genom att upplägget i praktiken innebär att kommunala medel ges ut som tillfällig kapitalinjektion eller lån till privata bolag?

Emmyly Bönfors (C)